

Струка (назив):	САОБРАЋАЈ		
Занимање (назив):	ТЕХНИЧАР ЖЕЉЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА		
Предмет (назив):	ПРАКТИЧНА НАСТАВА		
Опис (предмета):	Стручна пракса		
Модул (наслов):	Вучна возила		
Датум:	2021. година	Шифра:	Редни број: 04
Сврха			
Модул је креиран тако да омогући ученицима упознавање са структуром и функциом подсистема вучна возила			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Циљеви			
Кроз овај модул ученици ће бити оспособљени да: <ul style="list-style-type: none"> - разликују вучна возила; - изложе основне принципе парне вучу; - разликују основне типове парних локомотива; - изложе основне принципе дизел вуче; - покажу неке од локомотива дизел вуче; - изложе основне принципе електо вуче; - покажу локомотиве електро вуче; - покажу моторне возове; - разликује типове моторних возова; - покажу компоненте вучног возила; - разликују акта која регулишу одржавање вучних возила; - прикажу поступак одржавања вучних возила. 			
Теме			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у вучна возила; 2. Парне локомотиве; 3. Дизел локомотиве; 4. Електричне локомотиве; 5. Моторни возови; 6. Одржавање вучних возила. 			

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Увод у вучна возила	<ul style="list-style-type: none"> опише историјски развој вучних возила; објасни основне тенденције развоја жељезничког саобраћаја у свијету; класификује вучна возила према врсти погонске енергије са којом раде, врсти колосијека и пруге и према врсти службе –рада кога обављају; објасни како се обиљежавају вучна возила; опише како се ствара вучна сила на ободу точка; опише начин обиљежавања на матичној жељезници.	<ul style="list-style-type: none"> прикаже развој парне локомотиве, електричне локомотиве, дизел-локомотиве, турбо-моторне локомотиве и маглев возила ; изложи тендецију развоја познатих жељезничких управа (јапанске жељезнице, француске жељезнице, шпанске жељезнице, кинеске жељезнице ...); разликује вучна возила према врсти погонске енергије; разликује вучна возила према врсти колосијека и пруге коју користе; разликује вучна возила према врсти службе –рада који обављају у току експлоатације; прикаже стандард обиљежавања возила на матичној жељезници;	<ul style="list-style-type: none"> показује интерес за самосталним учењем, радом и напредовањем; самоувјерено приступа учењу; има позитиван став према новој технологији и њеној практичној примјени; поштује захтјеве корисника саобраћајних услуга, те савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове; ефикасно планира и организује вријеме; испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима; одговорно	<p>За извођење наставе користити директан приступ жељезничким постројењима, радним мјестима и радионицама, као и адекватно опремљене учионице са мултимедијалном опремом.</p> <p>У свим јединицама примјенити фронтални облик рада (користећи предавања кратког трајања, предавања уз визуелни приказ на терену, предавања уз употребу пројекција, предавања уз употребу штампаног материјала и предавања комбинована с питањима) комбинован са доле наведеним облицима и методама: Примјенити индивидуални облик рада при:</p> <p>Примјенити индивидуални облик рада при:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинисању основних карактеристика вучних возила; - објашњењу теорије кретања воза; - опису рада парне машине; - препознавању дизел локомотива у односу на преносник снаге; - објашњењу основа електровуче; - препознавању различитих типова електричних локомотив;
2. Парне локомотиве	<ul style="list-style-type: none"> опише поступак претварања енергије горива у енергију воде ; наброји основне елементе парне локомотиве; идентификује неке од познатих парних локомотива; опише елементе вучног погана парне локомотиве;	<ul style="list-style-type: none"> прикаже рад парног котла; прикаже рад парне машине; разликује основне елементе парне локомотиве: прдстави рада парне локомотиве, илуструје неке од познатих парних локомотива;		

	<ul style="list-style-type: none"> • објасни шта је цилиндарска вучна сила; • објасни шта је котловска вучна сила; • објасни шта је адхезиона вучна сила; • објасни шта је вучна карактеристика парне локомотиве. 	<ul style="list-style-type: none"> • прикаже елементе вучног погона парне локомотиве; • изложи реализацију вучне силе путем кинематичке шеме; • илуструје вучну карактеристику парне локомотиве. 	<p>рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад,</p> <ul style="list-style-type: none"> • испољи позитиван однос према професионално–етичким нормама и вриједностима; • испољи иницијативу и предузимљивост; • испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду. 	<ul style="list-style-type: none"> - опису конструктивни елементи локомотиве; - препознавању конвенцијалних моторних возова. <p>Примјенити групни облик рада при:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опису рада парног котла; - илустрацији рада парне машине; - опису дизел локомотива у односу на преносник снаге; - приказу електричних локомотива различитих преносника снаге једносмјерне и наизмјеничне струје; - приказу основних дијелова вучних возила; - показивању локомотивског сандука; - показивању елементи обртног постоља локомотиве; - показивању осовинског склопа са његовим основним елементима; - показивању рама обртног постоља; - показивању везе између сандука и обртног постоља; - показивању везе између рама обртног постоља и осовинских сколопова; - показивању везе између обртних постоља; - показивању дизел моторних возова;
3. Дизел локомотиве	<ul style="list-style-type: none"> • наброји основне врсте дизел вучних возила; • наброји познате локомотиве са механичким преносником снаге; • наброји познате локомотиве са хидродинамичким преносником снаге; • наброји познате локомотиве са хидромеханичким преносником снаге; • наброји познате локомотиве са електричним преносником снаге једносмјерне струје; • наброји познате локомотиве са електричним преносником снаге наизмјенично–једносмјерне струје; • наброји познате локомотиве са електричним преносником снаге наизмјеничне струје; • опише основне елементе локомотивског сандука; • објасни шта је оплата, а шта 	<ul style="list-style-type: none"> • покаже основне конструкционе дијелове дизел вучних возила; • разликује локомотиве са механичким преносником снаге; • разликује локомотиве са хидродинамичким преносником снаге; • разликује локомотиве са хидромеханичким преносником снаге; • разликује локомотиве са електричним преносником снаге једносмјерне струје; • разликује локомотиве са електричним преносником снаге наизмјенично–једносмјерне струје; • разликује локомотиве са електричним преносником снаге наизмјеничне струје; • покаже основне елементе 		

	<p>постоље локомотивског сандука;</p> <ul style="list-style-type: none"> • опише основне елементе обртних постоља локомотиве; • објасни везу између сандука и обртног постоља; • објасни везу између рама обртног постоља и осовинских склопова; • објасни везу између обртних постоља; • објасни улогу помоћних уређаја (компресора, вентилатора и пумпи); • опише систем за кочење; 	<p>локомотивског сандука;</p> <ul style="list-style-type: none"> • покаже оплату локомотивског сандука; • покаже постоље локомотивског сандука; • покаже основне елементе обртних постоља локомотиве; • покаже везу између сандука и обртног постоља; • покаже везу између рама обртног постоља и осовинских склопова; • покаже везу између обртних постоља; • илуструје улогу помоћних уређаја (компресора, вентилатора и пумпи); • покаже систем за кочење.; 		<p>- употреби електро моторних возова.</p> <p>У електронској форми приказати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - начин обиљежавања вучних возила; - шему рада парне локомотиве; - дизел локомотиве различитих преносника снаге; - дизел локомотиве различитих преносника снаге. - електро локомотиве различитих преносника снаге; - електричне склопове електричне локомотиве; - слику локомотивског сандука са оплатом; - шему парног котла; - шему обртних постоља; - шему осовинског склопа са његовим основним елементима; - везу између сандука и обртног постоља; - везу између сандука и обртног постоља; - везу између обртних постоља - дизел моторне возове; - електро моторне возове;
4. Електричне локомотиве	<ul style="list-style-type: none"> • наведе електричне локомотиве с директним преносником снаге и вучним моторима једносмјерне струје; • наведе електричне локомотиве с чоперима и вучним моторима једносмјерне струје; • наведе електричне локомотиве с директним преносником снаге и једнофазним вучним моторима; • наведе електричне локомотиве с диодним исправљачима и вучним моторима за валовиту струју; • наведе локомотиве с напонским инветорима и трофазним асинхроним вучним моторима; 	<ul style="list-style-type: none"> • покаже локомотиве с директним преносником снаге и вучним моторима једносмјерне струје; • покаже локомотиве с чоперима и вучним моторима једносмјерне струје • покаже локомотиве с директним преносником снаге и једнофазним вучним моторима; • покаже електричне локомотиве с диодним исправљачима и вучним моторима за валовиту струју • презентује локомотиве с 		

	<ul style="list-style-type: none"> • наведе локомотиве са синхроним претварачким вучним моторима; • наведе основне елементе локомотивског сандука; • објасни шта је оплата, а шта постоље локомотивског сандука; • наведе основне елементе обртних постоља локомотиве; • објасни везу између сандука и обртног постоља: • објасни везу између рама обртног постоља и осовинских склопова; • објасни везу између обртних постоља; • наведе улогу помоћних уређаја (компресора, вентилатора и пумпи): • објасни систем за кочење; 	<ul style="list-style-type: none"> • напонским инветорима и трофазним асинхроним вучним моторима; • покаже локомотиве са синхроним претварачким вучним моторима; • покаже оплату локомотивског сандука; • представи постоље локомотивског сандука; • наброји основне елементе обртних постоља локомотиве; • прикаже везу између сандука и обртног постоља: • прикаже везу између рама обртног постоља и осовинских склопова; • прикаже везу између обртних постоља; • протумачи улогу помоћних уређаја (компресора, вентилатора и пумпи): • покаже систем за кочење.; 		
5. Моторни возови	<ul style="list-style-type: none"> • објасни шта су возови са сопственим погоном; • објасне њихове добре и лоше карактеристике у експлоатацији; • наброји основне компоненте дизел моторног воза; • наброји основне компоненте електро моторног воза; • објасне начин означавања дизел моторног воза и 	<ul style="list-style-type: none"> • протумачи функцију дизел моторних и електро моторних возова; • покаже електро моторни воз; • класификује основне компоненте дизел моторног воза; • покаже основне компоненте електро моторног воза; • изложи начин означавања моторних возова; 		

	<ul style="list-style-type: none"> електромоторног воза; наброји неке дизел моторне возове који се данас користе на жељезници и прикажу њихове основне карактеристике; идентификује основне карактеристике моторних возова: 	<ul style="list-style-type: none"> упореди неке од дизел возова који се данас користе на жељезници, односно дизел возове познатих свјетских произвођача. рангира електо возове који се данас користе на жељезници, односно дизел возове познатих свјетских произвођача. 		
6. Одржавање вучних возила	<ul style="list-style-type: none"> дефинише функцију одржавања вучних возила; објасни циљеве одржавања вучних возила; наброји основна законска акта која регулишу одржавање вучних возила; опише врсте одржавања вучних возила; објасни поступак одржавања вучног возила; 	<ul style="list-style-type: none"> протумачи функцију одржавања вучних возила. категоризује циљеве одржавања вучних возила; покаже законска акта која регулишу одржавање жељезничких возила; прикаже циклусе одржавања вучних возила; покаже поступак одржавања вучног возила: 		

Интеграција

Кочнице и кочење жељезничких возила, Организација жељезничког саобраћаја, Служба вуче.

Извори

Извори које наставник може користити у раду:

Извори које наставник може користити у раду:

- Пајић Драгослав, „Вучна возила“, 1981., Завод за новинско-издавачку и пропагандну дјелатност ЈЖ., Београд
- Милићевић Зоран, „Вуча возова“, 2001., Предузеће за жељезничку и издавачко-новинску делатност д.о.о., Београд
- остали одобрени уџбеници;
- стручна литература;
- видео записи;
- интернет

Оцјењивање

Оцјењивање у предузећу.

Преглед: - усмени испит - 20%

- практичан рад - 60%

- дневник рада - 20%